

Protokół
z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Ośrodku Pomocy Społecznej
we Włoszczowie

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Ośrodek Pomocy Społecznej we Włoszczowie jest gminną jednostką organizacyjną i budżetową utworzoną do realizowania zadań własnych i zadań zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje Gminę Włoszczowa i 25 sołectw, które liczą w sumie 20 242 mieszkańców.

Burmistrzem Miasta i Gminy jest Pan Bartłomiej Dorywalski.

Ośrodek Pomocy Społecznej we Włoszczowie został powołany na mocy Uchwały Nr XII/59/90 Rady Narodowej Miasta i Gminy we Włoszczowie z dnia 27 lutego 1990 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą „Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we Włoszczowie”.

Ośrodek posiada własny NIP 656-18-11-058 i Regon 290519036.

P.o Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej we Włoszczowie jest Pani Elżbieta Jaskólska.

Ośrodek działa w oparciu o:

- 1) Statut stanowiący załącznik do Uchwały Nr XXXVII/260/09 Rady Miejskiej we Włoszczowie z dnia 15 czerwca 2009 r. w sprawie uchwalenia Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej we Włoszczowie. Ostatniej aktualizacji dokonano Uchwałą Nr XV/103/11 Rady Miejskiej we Włoszczowie z dnia 29 listopada 2011 r. w sprawie zmian w statucie Ośrodka Pomocy Społecznej we Włoszczowie. W § 2 ust. 2 statutu widnieje nieaktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, w ust. 7 przywołano ustawę z dnia 30 czerwca 2005 roku o finansach publicznych, która z dniem 1 stycznia 2010 roku została uchylona oraz w ust. 8 i 10 widnieją nieaktualne publikatory wymienionych ustaw. Ponadto zdaniem kontrolujących w § 2 winna być również wymieniona ustawa o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. W § 6 ust. 1 i 3 widnieją nieaktualne zadania własne i zlecone realizowane przez ośrodek, które należy dostosować do aktualnie obowiązujących.
- 2) Regulamin Organizacyjny stanowiący załącznik do Zarządzenia Nr 6/2009 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej we Włoszczowie z dnia 12 sierpnia 2009 r.

oraz Zarządzenie Nr 9/2010 Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej we Włoszczowie z dnia 31 grudnia 2010 r. w sprawie zmian w regulaminie.

- 3) Upoważnienie znak: OR.0052.10.2012 z dnia 8 marca 2012 dla Pani Elżbiety Jaskólskiej – p.o Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.
- 4) Upoważnienie znak: Or.I.0113-39/10 z dnia 8 listopada 2010 r. dla Pani Barbary Wojtasińskiej - specjalisty pracy socjalnej – p. o. kierownika działu świadczeń do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.
- 5) Uchwałę Nr XVIII/135/04 Rady Miejskiej we Włoszczowie z dnia 2 grudnia 2004 r. w sprawie zasad przyznawania i ustalania odpłatności za usługi opiekuńcze świadczone w ramach ustawy o pomocy społecznej.
- 6) Uchwałę Nr XL/311/09 Rady Miejskiej we Włoszczowie z dnia 18 grudnia 2009 r. w sprawie sprawienia pogrzebu oraz zasad zwrotu wydatków związanych z obowiązkiem sprawienia pogrzebu.
- 7) Wytyczne obowiązujące w Ośrodku Pomocy Społecznej dotyczące postępowania przy przyznawaniu zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności finansowanych z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.
- 8) Zarządzenie Nr 1/2013 Dyrektora OPS z dnia 2 stycznia 2013 roku w sprawie ustalenia ceny 1 godziny specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 2013 roku.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Renata Gwóźdź – koordynator kontroli – starszy specjalista w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 173/2013 z dnia 12 marca 2013 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.
2. Barbara Smolanko – inspektor w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 174/2013 z dnia 12 marca 2013 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę

Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.

3. Katarzyna Turkowska – starszy specjalista w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego, działająca na podstawie upoważnienia do kontroli z dnia 12 marca 2013 roku nr 175/2013, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.
4. Magdalena Pracon – starszy inspektor w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego, działająca na podstawie upoważnienia do kontroli z dnia 12 marca 2013 roku nr 176/2013, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Ośrodka Pomocy Społecznej we Włoszczowie* pod pozycją Nr 9.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 13-15 marca 2012 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r., Nr 00, poz. 182) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2012 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U.

z 2013 r., Nr 00, poz. 182) oraz zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 00, poz. 135).

3. Funkcjonowanie Środowiskowego Domu Samopomocy w zakresie:

- zatrudnienia i organizacji pracy,
- analizy prawidłowości przebiegu procesu przyjmowania uczestników do Domu,
- oceny postępowania wspierająco-aktywizującego,
- analizy wykorzystania miejsc.

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Ośrodek Pomocy Społecznej we Włoszczowie mieści się w dwukondygnacyjnym budynku przy ulicy Partyzantów 14, tel. 41 39-43-261. Warunki lokalowe są bardzo dobre i dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji OPS jest: bezrobocie, niepełnosprawność oraz długotrwała choroba.

Dokumentacja związana ze sprawami z zakresu pomocy społecznej prowadzona jest w teczkach rodziny, w których znajdują się decyzje dotyczące wszystkich przyznanych świadczeń.

Wyplata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest w kasie Urzędu Gminy we Włoszczowie lub na indywidualne konta klientów.

Ad. 1 Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry.

Przedmiotem kontroli była kadra zatrudniona w obszarze pomocy społecznej. W Ośrodku Pomocy Społecznej we Włoszczowie w obszarze pomocy społecznej zatrudnionych jest 16 pracowników, w tym: p. o. dyrektora, kierownik sekcji usług opiekuńczych, p. o. kierownika działu świadczeń, 5 starszych pracowników socjalnych, 6 pracowników socjalnych, starsza pielęgniarka oraz terapeuta zajęciowy. (Załącznik Nr 1 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz pracowników świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze).

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, iż w kontrolowanej jednostce na dzień kontroli nie było zatrudnionego Dyrektora, w Ośrodku zatrudniona jest osoba pełniąca obowiązki Dyrektora od dnia 8 marca 2012 roku. Dotychczasowy Dyrektor przebywa na urlopie bezpłatnym na czas pełnienia funkcji wicestarosty.

P. o. Dyrektora Ośrodka posiada odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku

o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, pracownicy świadczący specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce posiadają również właściwe kwalifikacje na zajmowanych stanowiskach pracy. Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- miernik: liczba mieszkańców gminy

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = 20 242/11 = 1 840

Z powyższego wynika, iż stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U z 2013r., poz. 182), na jednego pracownika socjalnego przypada 1 840 mieszkańców.

Ad. 2 Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2013r., Nr 00, poz. 182) oraz zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. Nr 00, poz. 135).

Zasiłki stałe.

Z informacji przekazanych przez p. o. Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej we Włoszczowie (Zał. Nr 2 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) oraz ze sprawozdania MPiPS-03 za rok 2012 wynika, iż w 2012 roku pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla **107 osób**, w tym dla **89 osób samotnych** na łączną kwotę **414 502 zł.** Za **95 osób** Ośrodek opłacał składkę zdrowotną. W styczniu i lutym 2013 roku wsparciem w formie zasiłku stałego objęto **93 osoby** na łączną kwotę **126 060 zł.** Za **84 osoby** Ośrodek opłacał składkę zdrowotną.

Kontroli poddano losowo wybrane teczki z dokumentacją stałych zasiłkobiorców, na podstawie której wydano decyzje administracyjne nr:

OPS.PS.8210.46.2011.IB; OPS.PS.8210.18.2012.RL; OPS.PS.8210.115.2012.IB;
OPS.PS.8210.14.2012.RL; OPS.PS.8210.116.2012.RL; OPS.PS.8210.41.2011.RL;
OPS.PS.8210.100.2012.IB; OPS.PS.8210.172.2012.RL; OPS.PS.8210.53.2012.IB;
OPS.PS.8210.90.2012.IB; OPS.PS.8210.20.2012.IB; OPS.PS.8210.26.2012.IB;
OPS.PS.8210.52.2012.IB; OPS.PS.8210.80.2012.IB.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”, zawierają datę wpływu do ośrodka.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W październiku 2012 roku wszystkie zasiłki stałe przeliczone zostały zgodnie z nowo obowiązującymi kryteriami dochodowymi, wynikającymi z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Decyzje te zmienione zostały po wszczęciu postępowania z urzędu, przed ich wydaniem zostały przeprowadzone wywiady środowiskowe, gdyż zgodnie z art. 107 ust. 4, w przypadku ubiegania się o przyznanie świadczenia z pomocy społecznej po raz kolejny, a także gdy nastąpiła zmiana danych zawartych w wywiadzie, sporządza się aktualizację wywiadu. Jedną z danych, która uległa zmianie w wywiadzie środowiskowym jest kryterium dochodowe.

W decyzjach administracyjnych zespół kontrolny odnotował brak zapisu upoważnienia Burmistrza do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej oraz rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Zasiłki okresowe.

Zgodnie z danymi zawartymi w sprawozdaniu Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz z informacjami przekazanymi przez p.o Dyrektora Ośrodka, w roku 2012 pomocą okresową objęto **178 osób** na kwotę **300 391 zł**, natomiast od stycznia 2013 roku do dnia kontroli pomocy w formie zasiłku okresowego udzielono dla **111 osób** na kwotę **81 238 zł**. Głównym powodem przyznawania pomocy było bezrobocie – **148 osób**. Wysokość wypłacanych zasiłków jest zgodna z art. 38 ustawy o pomocy społecznej.

Kontroli poddano dokumentację osób objętych pomocą na mocy decyzji:

OPS.PS.8211.88.2012.WT; OPS.PS.8211.466.2012.ADS; OPS.PS.8211.298.2012.WT;
OPS.PS.8212.408.2012.ADS; OPS.PS.8211.87.2013.ADS; OPS.PS.8211.3.2013.IB
OPS.PS.8211.182.MN1; OPS.PS.8211.307.2012.WT; OPS.PS.8211.474.2012.IB;
OPS.PS.8211.235.2012.WT.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych zespół kontrolny odnotował brak upoważnienia Burmistrza do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej oraz Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek opatrzony datą wpływu). W aktach znajdują się aktualne dochody z zakładów pracy, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z powiatowych urzędów pracy, zaświadczenia o powierzchni gospodarstwa rolnego oraz kopie decyzji ze świadczeń rodzinnych.

W kilku przypadkach stwierdzono, iż pomoc była przyznana i wypłacona nie od miesiąca złożenia wniosku, lecz od następnego, co jest nie zgodne z art. 106, ust. 1, pkt 3 ustawy o pomocy społecznej.

Pomoc przyznawano w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego. Informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji. Do zasadności udzielanej pomocy nie wniesiono uwag.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Z informacji uzyskanych od p. o. Dyrektora we Włoszczowie oraz ze sprawozdania z realizacji Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za rok 2012 wynika, iż w 2012 roku pomocy w ramach Programu udzielono ogółem dla **901 osób**. Pomocy

w formie posiłku udzielono dla **577 osób**, w tym dla 116 dzieci do 7 roku życia, 396 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej oraz 101 osób dorosłych. W 2012 roku zasiłku celowego w ramach Programu udzielono **365 osobom ze 180 rodzin** na łączną kwotę **123 108 zł**. Ogólny koszt Programu w 2012 roku wyniósł **599 316 zł**, z tego dotacja 396 208 zł oraz środki własne 203 108 zł. W roku 2013 do dnia kontroli Ośrodek Pomocy Społecznej we Włoszczowie objął dożywianiem **483 dzieci** oraz **83 osoby dorosłe**. Decyzje na zasiłek celowy w tym okresie wydano dla **13 osób**.

Wykaz placówek oświatowych z terenu Gminy Włoszczowa, w których prowadzone jest dożywianie w 2013 roku (Zał. Nr 3):

Nazwa szkoły	Rodzaj posiłku	Liczba dzieci	Koszt posiłku
Zespół Placówek Oświatowych Nr 1 Włoszczowa	Pełny obiad	86	4,50 zł
Zespół Placówek Oświatowych Nr 2 Włoszczowa	Pełny obiad	72	4,50 zł
Zespół Placówek Oświatowych Konieczno	Pełny obiad	41	4,00 zł
Zespół Placówek Oświatowych Kurzelów	Jedno danie gorące	74	2,50 zł
Szkoła Podstawowa Czarnca	Jedno danie gorące	21	2,50 zł
Szkoła Podstawowa Bebelno	Jedno danie gorące	27	2,00 zł
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 Włoszczowa	Pełny obiad	33	4,00 zł
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 Włoszczowa	Całodzienne wyżywienie	3	8,00 zł
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3 Włoszczowa	Pełny obiad	36	4,00 zł
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3 Włoszczowa	Całodzienne wyżywienie	1	8,00 zł
Szkoła Podstawowa Filia Łachów	Pełny obiad	1	3,00 zł
Przedszkole Nr 2 Włoszczowa	Pełny obiad	8	4,00 zł
Przedszkole Nr 2 Włoszczowa	Całodzienne wyżywienie	4	5,00 zł
Przedszkole Nr 3 Włoszczowa	Pełny obiad	9	4,00 zł
Przedszkole Nr 3 Włoszczowa	Całodzienne wyżywienie	7	5,00 zł
Przedszkole Nr 3 Oddział	Pełny obiad	4	4,00 zł

Zamiejscowy			
Przedszkole Nr 3 Oddział Zamiejscowy	Całodzienne wyżywienie	2	5,00 zł
Przedszkole Kurzelów	Pełny obiad	22	3,50 zł
Przedszkole Konieczno	Pełny obiad	7	3,50 zł
Przedszkole Łachów	Pełny obiad	0	4,00 zł
Przedszkole Łachów	Całodzienne wyżywienie	2	5,00 zł
Niepubliczne Przedszkole Kubuś Puchatek Wola Wiśniowa	Całodzienne wyżywienie	3	6,00 zł
Niepubliczne Przedszkole Tęczowa Kraina Bebelno	Pełny obiad	7	2,00 zł
RAZEM		470	

Z danych przekazanych przez p. o. Dyrektora wynika, iż Ośrodek Pomocy Społecznej we Włoszczowie w 2013 roku opłaca za dożywianie 18 dzieci, uczęszczających do placówek oświatowych poza terenem gminy.

Pozytywnym jest fakt, iż we wszystkich szkołach na terenie Gminy Włoszczowa dzieci otrzymują gorący posiłek, co zgodne jest z ideą Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej pomocy w formie **zasilków celowych** w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

OPS.PS.8223.319.2012.RG; OPS.PS.8223.126.2012.RG; OPS.PS.8223.202.2012.RG;
OPS.PS.8223.376.2012.WT; OPS.PS.8223.329.2012.WT; OPS.PS.8223.190.2012.IB;
OPS.PS.8223.253.2012.RL; OPS.PS.8223.158.2012.WT.

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej **pomocy w formie posiłku**, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

OPS.PS.8224.S.45.2012.RL; OPS.PS.S.74.2012.RL; OPS.PS.8224.214.ADS;
OPS.PS.8224.46.2012.WT; OPS.PS.8224.90.2012.RL; OPS.PS.8224.78.2012.RL
OPS.PS.8224.165.2012.ADS; OPS.PS.8224.59.2012.WT; OPS.PS.8224.62.2012.WT.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja – aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno – bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc. Pomoc w ramach Programu przyznawana jest w oparciu o przepisy ustaw: o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Zespół kontrolny odnotował w podstawie prawnej przedmiotowych decyzji brak zapisu upoważnienia Burmistrza do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej oraz rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. W podstawie prawnej decyzji administracyjnych przywołano art. 108 Kodeksu postępowania administracyjnego, informowano również o tym fakcie klienta w uzasadnieniu decyzji.

Zasiłki celowe z Programu przyznawano także w oparciu o wprowadzone 2 stycznia 2013 roku wytyczne dotyczące postępowania przy przyznawaniu zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności finansowanych z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz protokół z ustalenia wysokości dziennej stawki na zakup posiłku lub żywności w 2013 roku.

Do zasadności i celowości przyznanej pomocy nie wniesiono zastrzeżeń.

Jakość usług opiekuńczych na terenie gminy ze szczególnym uwzględnieniem usług świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych lub osób w podeszłym wieku.

Ośrodek Pomocy Społecznej we Włoszczowie realizuje usługi opiekuńcze, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Usługi opiekuńcze w 2012 i w 2013 roku świadczone były przez siedem opiekunek domowych, zatrudnionych przez Ośrodek Pomocy Społecznej we Włoszczowie w ramach umowy o pracę.

Z informacji uzyskanych od p.o Dyrektora Ośrodka w 2012 roku usługi opiekuńcze świadczone 30 osobom, natomiast od stycznia 2013 roku do dnia kontroli w/w formą pomocy objęto 22 osoby.

Warunki przyznawania i odpłatności za usługi oraz warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat i tryb ich pobierania reguluje Uchwała Nr XVIII/135/04 Rady Miejskiej we Włoszczowie z dnia 2 grudnia 2004 r. w sprawie zasad przyznawania i ustalania odpłatności za usługi opiekuńcze świadczone w ramach ustawy o pomocy

społecznej. Formę usług opiekuńczych, ich zakres, okres, miejsce świadczenia, liczbę godzin oraz odpłatność określa Ośrodek w drodze decyzji administracyjnej wydanej na podstawie wywiadu środowiskowego.

W trakcie kontroli sprawdzono losowo wybrane akta o następujących numerach decyzji:

OPS.PS.8225.41.2012.IB;   OPS.PS.8225.18.2013.RL;   OPS.PS.8225.27.2011.IB;
OPS.PS.8225.47.2012.RL;   OPS.PS.8225.50.2012.RL;   OPS.PS.8225.7.2013.RL;
OPS.PS.8225.24.2013.RL;   OPS.PS.8225.1.2013.IB;   OPS.PS.8225.13.2013.RL;
OPS.PS.8225.12.2013.RL.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek realizował zadanie związane ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. W myśl art. 50 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do poszczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Rodzaje specjalistycznych usług opiekuńczych, kwalifikacje osób świadczących te usługi oraz warunki i tryb ustalania i pobierania opłat za specjalistyczne usługi świadczone osobom z zaburzeniami psychicznymi, jak również warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia z tych opłat, ze względu na szczególne potrzeby osób korzystających z usług, reguluje rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2005 roku Nr 189, poz. 1598 ze zm.) roku oraz Zarządzenie nr 1/2013 Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej we Włoszczowie z dnia 2 stycznia 2013 r. w sprawie ustalenia ceny 1 godziny specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Pomoc w formie usług specjalistycznych przyznawana jest analogicznie, jak każda inna forma pomocy. Po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego wydawana jest decyzja administracyjna, w której określana jest liczba godzin miesięcznie i zakres realizowanych usług specjalistycznych.

W skład sekcji specjalistycznych usług w Ośrodku Pomocy Społecznej wchodzi:

- starsza pielęgniarka (1 etat),
- terapeuta zajęciowy (1 etat),
- kierownik Sekcji (1 etat).

Wszyscy pracownicy świadczący specjalistyczne usługi opiekuńcze posiadają odpowiednie kwalifikacje.

W roku 2012 Ośrodek objął wyżej wymienioną formą pomocy 22 osoby, natomiast od stycznia 2013 roku do dnia kontroli pomoc świadczone dla 19 osób.

W trakcie kontroli sprawdzono losowo wybrane akta o następujących numerach decyzji:

OPS.PS.8229.2.2012.RL; OPS.PS.8229.37.2012.IB; OPS.PS.8229.19.2013.RL;
OPS.PS.8229.8.2012.RL; OPS.PS.8229.28.2012.IB; OPS.PS.8229.11.2013.RL;
OPS.PS.8229.11.2011.RL; OPS.PS.8229.5.2012.RL; OPS.PS.8229.43.2012.IB;
OPS.PS.8229.3.2013.RL; OPS.PS.8229.12.2013.RL.

W aktach znajdują się wymagane dokumenty tj. aktualny wywiad środowiskowy, zaświadczenie z Poradni Zdrowia Psychicznego o konieczności usług lub karta wypisu ze szpitala, orzeczenie o niepełnosprawności oraz zaświadczenia o wysokości dochodów lub odcinki rent i emerytur.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek Pomocy Społecznej skierował do domów pomocy społecznej. W 2012 roku Ośrodek skierował **3 osoby** do Domów Pomocy Społecznej, a łącznie przebywało w tych placówkach **21 osób** z terenu gminy. Z tego tytułu gmina częściowo partycypowała w kosztach utrzymania tych osób i wydatkowała na ten cel **379 884,79 zł**.

W chwili obecnej w Domach Pomocy Społecznej przebywa **17 mieszkańców** Miasta i Gminy Włoszczowa.

Ponadto OPS udzielił pomocy w postaci dofinansowania do kosztów pobytu w ośrodkach dla osób bezdomnych, starszych i najuboższych w 2012 r. 8 osobom, natomiast w 2013 roku 6 osobom.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i zasiłków celowych specjalnych.

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej OPS we Włoszczowie przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej ustawy Ośrodek udziela również w szczególności uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Kontrolowana jednostka w roku 2012 do dnia kontroli, jak wynika z informacji udzielonych przez p. o. Dyrektora (Zał. Nr 2 - Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez

OPS) udzieliła **157 osobom** zasiłków celowych na łączną kwotę **151 940 zł** i dla **87 osób** na kwotę **41 272 zł** specjalnych zasiłków celowych. W roku 2013 do dnia kontroli Ośrodek przyznał zasiłki celowe dla **110 osób** na kwotę **19 307 zł** oraz specjalne zasiłki celowe dla **20 osób** na kwotę **3 570 zł**. Zasiłki celowe przyznawane były w szczególności na dofinansowanie do zakupu opału, energii elektrycznej, odzieży, obuwia. W dokumentacji klienta znajdują się faktury oraz odcinki dokonanych wpłat. Najczęstszym powodem ubiegania się o zasiłek celowy specjalny były wydatki na leczenie, opał, które były potwierdzane imiennymi fakturami oraz dokumentami na zakup opału.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta:

Zasiłki celowe – OPS.PS.8212.160.2012.WT; OPS.PS.8212.384.2012.WT;
OPS.PS.8212.32.2013.RG; OPS.PS.8212.564.2012.RL; OPS.PS.8212.81.2013.RL;
OPS.PS.8212.421.2012.IB; OPS.PS.8212.431.2012.IB; OPS.PS.8212.580.2012.IB;
OPS.PS.8212.294.2012.IB; OPS.PS.8212.431.2012.IB; OPS.PS.8212.20.2013.RG.

Zasiłki celowe specjalne – OPS.PS.8212.S.142.2012.ADS; OPS.PS.8212.S.11.2013.WT;
OPS.PS.8212.S.186.2012.WT; OPS.PS.8212.S.5.2013.WT; OPS.PS.8212.S.182.2012.RL;
OPS.PS.8212.S.66.2012.ADS; OPS.PS.8212.S.99.2012.WT; OPS.PS.8212.S.171.2012.RL;
OPS.PS.8212.S.149.2012.IB; OPS.PS.8212.S.137.2012.WT.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny. Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie. Pomoc przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej oraz kodeksu postępowania administracyjnego. W podstawie prawnej tych decyzji odnotowano brak zapisu upoważnienia Burmistrza do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej oraz rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Sposób wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ośrodek Pomocy Społecznej we Włoszczowie ma zlecone do realizacji zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zadania wpisane zostały do Statutu jednostki na mocy Uchwały Nr XV/103/11

Rady Miejskiej we Włoszczowie z dnia 29 listopada 2011 roku w sprawie zmian w statucie Ośrodka Pomocy Społecznej we Włoszczowie.

W Ośrodku na dzień kontroli nie zatrudniano asystenta rodziny.

Kontrola jakości pracy socjalnej poprzez analizę indywidualnych przypadków ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania instrumentów pracy socjalnej - kontraktu socjalnego.

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Z informacji uzyskanych od p.o Dyrektora Ośrodka wynika, że praca socjalna w Ośrodku Pomocy Społecznej we Włoszczowie jest realizowana m.in. poprzez:

- udzielanie informacji o przysługujących klientowi świadczeniach i dostępnych formach pomocy w tut. Ośrodku oraz w innych instytucjach,
- podejmowanie interwencji w związku z konfliktami rodzinnymi,
- wspieranie rodziców w rozwiązywaniu problemów wychowawczych,
- pomoc w załatwianiu spraw bieżących m.in. urzędowych (uzupełnianie dokumentów, przekazów, pisanie wniosków),
- kierowanie do organizacji pozarządowych zajmujących się dystrybucją żywności,
- motywowanie do podnoszenia i doskonalenia posiadanych kwalifikacji oraz nabywania nowych umiejętności poprzez udział w szkoleniach organizowanych przez Ośrodek, Powiatowy Urząd Pracy w Kielcach lub ośrodki szkoleniowe,
- motywowanie do poszukiwania pracy na własną rękę za pośrednictwem prasy lub Internetu,
- udzielanie porad o możliwościach rozwiązania problemu np. skorzystania z konsultacji z radcą prawnym,
- pomoc w przezwyciężaniu nałogów i uzależnień,
- współpracę z policją, kuratorami sądowymi, strażą miejską, pedagogami, służbą zdrowia, psychologiem, radcą prawnym, organizacjami pozarządowymi.

W celu lepszej integracji klientów ze środowiskiem każdego roku Ośrodek organizuje festyn rodzinny oraz wigilię dla ok. 200 osób. W ramach współpracy z Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta w Wielką Sobotę pracownicy Ośrodka przygotowują paczki dla klientów pomocy społecznej.

Ważnym instrumentem pracy socjalnej z osobami ubiegającymi się o pomoc są kontrakty socjalne, które mają na celu zobowiązanie zainteresowanego do podejmowania z pracownikiem wspólnych działań zmierzających do przezwyciężenia jego trudnej sytuacji życiowej. W roku 2012 zawarto 64 kontrakty, natomiast od stycznia 2013 roku do dnia kontroli Ośrodek zawarł 32 kontrakty. Dotyczyły one klientów borykających się z różnego rodzaju problemami, prezentujących pasywną postawę w osiąganiu celów i realizowaniu zadań niezbędnych do poprawy funkcjonowania społecznego, poprzez realizowanie prac społecznie użytecznych, udział w projekcie EFS, kompletowanie dokumentów w celu ustalenia prawa do emerytury lub renty, ustalenie stopnia niepełnosprawności, podjęcie leczenia odwykowego zarówno w warunkach dziennych jak i szpitalnych całodobowych, zarejestrowanie w Urzędzie Pracy oraz aktywne poszukiwanie pracy.

Ad. 3

Funkcjonowanie Środowiskowego Domu Samopomocy w zakresie:

- zatrudnienia i organizacji pracy,
- analizy prawidłowości przebiegu procesu przyjmowania uczestników do Domu,
- oceny postępowania wspierająco-aktywizującego,
- analizy wykorzystania miejsc.

Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Środowiskowy Dom Samopomocy jest komórką organizacyjną Ośrodka Pomocy Społecznej we Włoszczowie. Mieści się w samodzielnym budynku na os. Broniewskiego 7A, 29-100 Włoszczowa, numer telefonu 41 394 23 37.

ŚDS to ośrodek wsparcia o zasięgu lokalnym i jest przeznaczony dla osób z terenu Gminy Włoszczowa.

Do dnia 8 marca 2012 roku kierownikiem ŚDS była Pani Elżbieta Jaskólska. Na czas jej oddelegowania do pełnienia obowiązków Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej we Włoszczowie, sprawowanie nadzoru nad działalnością Działu Pomocy Środowiskowej zostało powierzone Pani Agnieszce Malinowskiej, jednemu z terapeutów zajęciowych.

Środowiskowy Dom Samopomocy we Włoszczowie działa na mocy Porozumienia z dnia 17 kwietnia 1998 r. zawartego pomiędzy Zastępcą Dyrektora Wojewódzkiego Zespołu Pomocy Społecznej w Kielcach Panem Markiem Sceliną, a Zarządem Gminy we Włoszczowie reprezentowanym przez ówczesnego Burmistrza Pana Pawła Ameryka.

Środowiskowy Dom Samopomocy działa w oparciu o:

Regulamin Organizacyjny zatwierdzony przez Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w dniu 31.12.2010 r.

Roczny plan pracy na 2012 i 2013 r.

Środowiskowy Dom Samopomocy we Włoszczowie jest placówką pobytu dziennego typu A i B przeznaczoną dla 25 osób przewlekle psychicznie chorych oraz upośledzonych umysłowo. W dniach kontroli do ŚDS skierowanych decyzją administracyjną było 28 osób, w tym: 13 kobiet i 15 mężczyzn. Środowiskowy Dom Samopomocy funkcjonuje przez pięć dni w tygodniu w godzinach 7⁰⁰ do 15³⁰.

Głównym celem działania Domu jest rehabilitacja zmierzająca do rozwoju ogólnego każdego uczestnika, poprawy zaradności osobistej, sprawności psychofizycznych oraz przystosowania i funkcjonowania społecznego.

Łączna powierzchnia użytkowa ośrodka wsparcia wynosi 410 m², na jednego uczestnika przypada 16,4 m².

Środowiskowy Dom Samopomocy mieści się w budynku parterowym i zajmuje następujące pomieszczenia: kuchnię, jadalnię, zmywalnię, magazyn, 3 toalety i 1 łazienkę, pokój do indywidualnych rozmów (psychologiczny/lekarski), pokój socjalny, pracownię komputerową, gabinet masażu, szatnię i magazyn, świetlicę (na terapię muzyczną, choreoterapię), salę gimnastyczną, szeroki hol na terapię plastyczną.

Na dzień kontroli budynek spełnia standardy usług określone w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie środowiskowych domów samopomocy, między innymi: jest usytuowany w miejscu zapewniającym bezpieczeństwo uczestników, posiada podjazd dla osób niepełnosprawnych oraz poręcze w łazienkach, jest wyposażony w sprzęt niezbędny do realizacji zadań wspierająco-aktywizujących.

- zatrudnienie i organizacja pracy

W Środowiskowym Domu Samopomocy we Włoszczowie na dzień kontroli zatrudnionych było na umowę o pracę 5 pracowników merytorycznych na następujących stanowiskach pracy: 4 terapeutów zajęciowych (w tym jeden zastępujący kierownika), opiekun wykonujący pracę muzykoterapeuty oraz psychiatra na umowę zlecenie. Do lutego 2013 r. zatrudniony na umowę o pracę był również psycholog.

Przedmiotem kontroli było zbadanie kwalifikacji oraz stażu pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi pracowników zatrudnionych w Środowiskowym Domu Samopomocy.

Z analizy akt osobowych kadry merytorycznej wynika, że 4 pracowników spełnia wymagania rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Natomiast

opiekun wykonujący pracę muzykoterapeuty nie ma wykształcenia specjalistycznego, które odpowiadałoby rodzajowi i zakresowi usług świadczonych w Domu. Ponadto osoba, która sprawuje nadzór merytoryczny nad działalnością ŚDS nie posiada wymaganych na tym stanowisku studiów podyplomowych z zakresu organizacji pomocy społecznej.

- analiza prawidłowości przebiegu procesu przyjmowania uczestników Domu

Osoba zainteresowana uczestnictwem w zajęciach w Środowiskowym Domu Samopomocy składa podanie o przyjęcie do Domu w Ośrodku Pomocy Społecznej, który – po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego i skompletowaniu wymaganych dokumentów – wydaje decyzję administracyjną. Decyzje wydawane są na rok, z możliwością przedłużenia na wniosek strony.

Dokumentacja indywidualna prowadzona jest w teczkach osobowych beneficjentów, w skład których wchodzi m.in.: karta z danymi osobowymi, zaświadczenia lekarskie, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, indywidualny plan terapii i rehabilitacji, oceny roczne pracy terapeutycznej.

Kontroli poddano losowo wybrane akta uczestników o następujących numerach decyzji administracyjnych:

OPS.PS.8227.7.2013.RL,	OPS.PS.8227.8.2013.RL,	OPS.PS.8227.2.2013.JB,
OPS.PS.8227.23.2013.WT,	OPS.PS.8227.11.2013.RL,	OPS.PS.8227.7.2012.RL,
OPS.PS.8227.27.2013.WT,	OPS.PS.8227.20.2013.WT,	OPS.PS.8227.5.2013.RL,
OPS.PS.8227.12.2013.RL.		

Skontrolowane teuczki zawierały dokumenty określone w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie środowiskowych domów samopomocy z dnia 9 grudnia 2010 r.

Stwierdzono natomiast, że plany terapii i rehabilitacji uczestników, których dokumenty sprawdzono, nie są zindywidualizowane.

- ocena postępowania wspierająco - aktywizującego

W kontrolowanym okresie poszczególne zajęcia terapeutyczne odbywały się codziennie w miarę możliwości i potrzeb domowników. W przypadku udziału w konkursach, organizowaniu przedstawień, świąt większość uczestników była zaangażowana w przygotowania do w/w imprez. W ramach terapii w Domu funkcjonowali dyżurni odpowiedzialni za przygotowywanie posiłków i sprzątanie.

Celem prowadzonych zajęć i treningów jest: nabycie umiejętności z zakresu samoobsługi, nabycie umiejętności społecznych i interpersonalnych, terapia zajęciowa,

pomoc w załatwianiu spraw i dostępie do niezbędnych świadczeń, integracja ze środowiskiem lokalnym i rodzinnym.

Postępowanie wspierająco–aktywizujące obejmowało: trening budżetowy, trening umiejętności spędzania czasu wolnego, trening umiejętności społecznych i interpersonalnych, terapię kulinarną, terapię plastyczno-krawiecko-tekstylną, zajęcia komputerowe, zajęcia z muzykoterapii, zajęcia z ogrodnictwa, trening zaradności życiowej, rehabilitację i masaże, przygotowanie i prezentację małych form teatralnych.

Postępowanie wspierająco – aktywizujące prowadzone było również przez psychologa w postaci terapii indywidualnej i grupowej, której celem jest wzbudzanie zaufania użytkowników, redukcję lęku, pomoc w adaptacji do nowych sytuacji, udzielanie wsparcia w sytuacjach trudnych itp.

Uczestnicy Środowiskowego Domu Samopomocy oprócz korzystania z usług świadczonych przez ŚDS brali bardzo aktywny udział w imprezach okolicznościowych o charakterze kulturalnym i sportowym przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych np.:

- spotkanie jasełkowe,
- zabawa walentynkowa,
- spotkanie z okazji 5-lecia działalności WTZ,
- spotkanie z okazji 15-lecia ŚDS w Jędrzejowie,
- turnus rehabilitacyjny w DarłóWKu,
- piknik dla rodzin w ramach projektu „Nie bądź obojętny” realizowany przez OPS we Włoszczowie,
- spotkanie integracyjne dla ŚDS i WTZ w ramach projektu „Zawsze aktywni”,
- wycieczka i warsztaty plenerowe w Kazimierzu Dolnym,
- wizyta w Straży Pożarnej w ramach projektu „Zawsze aktywni”,
- zajęcia na basenie w ramach projektu „Zawsze aktywni”,
- spotkanie z Policją w ramach projektu „Zawsze aktywni”,
- spotkanie andrzejkowe,
- przedstawienie w Domu Kultury przygotowane przez domowników w ramach projektu „Zawsze aktywni”.

Zespół wspierająco – aktywizujący Domu spotykał się codziennie omawiając bieżące sprawy związane z zadaniami ŚDS.

W badanym okresie każdy z członków zespołu prowadził dziennik pracy, który zawierał między innymi: miesięczną listę obecności na zajęciach (data, podpis uczestnika, temat zajęć) i kartę każdego uczestnika z datą, tematem pracy i formą zajęć lub wykonanymi pracami. Stwierdzono, że na listach w różny sposób są zaznaczane obecności i nieobecności

na zajęciach. Zespół kontrolny zasugerował ujednoczenie sposobu zaznaczania frekwencji uczestników na zajęciach.

Ponadto dokumentacja zbiorcza zawiera: listę aktualnych użytkowników Domu i indywidualne karty z informacjami o każdym uczestniku.

Postępowanie wspierająco-aktywizujące Zespół kontrolny ocenił pozytywnie.

- analiza wykorzystania miejsc

Z przedłożonych do kontroli list obecności wynika, iż w badanym okresie w zajęciach uczestniczyło średnio:

Miesiąc	Liczba przyznanych miejsc	Liczba uczestników posiadających aktualne decyzje	Średnia dzienna liczba uczestników
2012 r.			
styczeń	25	24	19
luty	25	24	19
marzec	25	24	20
kwiecień	25	24	21
maj	25	24+1os.bez decyzji	20
czerwiec	25	26	20
lipiec	25	27	19
sierpień	25	27	21
wrzesień	25	26	19 (turnus rehabilitacyjny)
październik	25	26	19
listopad	25	25	19
grudzień	25	25	18
Ogółem	25	25	19,5
2013 r.			
styczeń	25	28	20
luty	25	28	22
Ogółem	25	28	21

Z powyższego zestawienia wynika, iż frekwencja na zajęciach w roku 2012 nie była zadawalająca, ponieważ wynosiła średnio 19,5 osoby, co stanowi 78% przyznanych miejsc. W dwóch pierwszych miesiącach 2013 r. frekwencja wzrosła do 84%. Nieobecności były

usprawiedliwane osobiście lub telefonicznie przez samych domowników lub przez opiekunów.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

Pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, zasiłku celowego i posiłku z programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdują się aktualne zaświadczenia z zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur, zaświadczenia z PUP, oświadczenia klientów. Natomiast w podstawie prawnej decyzji administracyjnych na każdą formę pomocy, Zespół kontrolny odnotował brak upoważnienia Burmistrza do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej oraz Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W październiku 2012 roku wszystkie zasiłki stałe przeliczone zostały zgodnie z nowo obowiązującymi kryteriami dochodowymi, wynikającymi z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Decyzje te zmienione zostały z urzędu, przed ich wydaniem zostały przeprowadzone wywiady środowiskowe, gdyż zgodnie z art. 107 ust. 4, w przypadku ubiegania się o przyznanie świadczenia z pomocy społecznej po raz kolejny, a także gdy nastąpiła zmiana danych zawartych w wywiadzie, sporządza się aktualizację wywiadu. Jedną z danych, która uległa zmianie w wywiadzie środowiskowym jest właśnie kryterium dochodowe.

W kilku przypadkach przy zasiłkach okresowych stwierdzono, iż pomoc była przyznana i wypłacona nie od miesiąca złożenia wniosku, lecz od następnego, co jest nie zgodne z art. 106, ust. 1, pkt 3 ustawy o pomocy społecznej.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, iż w kontrolowanej jednostce na dzień kontroli nie było zatrudnionego Dyrektora. W Ośrodku zatrudniona jest osoba pełniąca obowiązki Dyrektora od dnia 8 marca 2012 roku, z uwagi na fakt, iż dotychczasowy Dyrektor przebywa na urlopie bezpłatnym na czas pełnienia funkcji wicestarosty.

P. o. Dyrektora Ośrodka posiada odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni, pracownicy świadczący specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce posiadają również właściwe kwalifikacje na zajmowanych stanowiskach pracy.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, na jednego pracownika socjalnego przypada 1 840 mieszkańców.

Warunki lokalowe Ośrodka są bardzo dobre, dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

W § 2 ust. 2 statutu widnieje nieaktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, w ust. 7 przywołano ustawę z dnia 30 czerwca 2005 roku o finansach publicznych, która z dniem 1 stycznia 2010 roku została uchylona oraz w ust. 8 i 10 widnieją nieaktualne publikatory wymienionych ustaw. Ponadto zdaniem kontrolujących w § 2 winna być również wymieniona ustawa o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. W § 6 ust. 1 i 3 widnieją nieaktualne zadania własne i zlecone realizowane przez ośrodek, które należy dostosować do aktualnie obowiązujących.

Pozytywnym jest fakt, iż we wszystkich szkołach na terenie Gminy Włoszczowa dzieci otrzymują gorący posiłek, co zgodne jest z ideą Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

OPS we Włoszczowej ma zlecone do realizacji zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jednak na dzień kontroli nie zatrudniał asystenta rodziny.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, iż na dzień kontroli nie było zatrudnionego Kierownika ŚDS.

Z analizy akt osobowych kadry merytorycznej zatrudnionej w ŚDS wynika, że 4 pracowników spełnia wymagania rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Natomiast opiekun wykonujący pracę muzykoterapeuty nie ma wykształcenia specjalistycznego, które odpowiadałoby rodzajowi i zakresowi usług świadczonych w Domu. Ponadto osoba, która sprawuje nadzór merytoryczny nad działalnością ŚDS nie posiada wymaganych na tym stanowisku studiów podyplomowych z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Skontrolowane teczki zawierały dokumenty określone w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie środowiskowych domów samopomocy z dnia 9 grudnia 2010 r. Stwierdzono natomiast, że plany terapii i rehabilitacji uczestników, których dokumenty sprawdzono, nie są zindywidualizowane.

Postępowanie wspierająco-aktywizujące Zespół kontrolny ocenił pozytywnie.

W 2012 r. frekwencja na zajęciach nie była zadawalająca, ponieważ wynosiła średnio 19,5 osoby, co stanowi 78% przyznanych miejsc. Natomiast w dwóch pierwszych miesiącach 2013 r. frekwencja wzrosła do 84%.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez pracowników socjalnych i p.o Dyrektora kontrolowanej jednostki.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z p.o. Dyrektora placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Dyrektor jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Dyrektorowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Dyrektor jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Protokół sporządzono 9 kwietnia 2013 r., podpisano 12 kwietnia 2013 r.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Renata Gwóźdź
2. Barbara Smolanko
3. Katarzyna Turkowska
4. Magdalena Pracon

Ze strony kontrolowanej:

Elżbieta Jaskólska – p.o. Dyrektora OPS